
2. Erkki Tuomioja (Hovedindlæg)

Stort tack, talman Vanhanen, och tack för att vi får avhålla vår nordiska session här i vårt fina parlament!

Ärade ministrar, parlamentariker, gäster, nordiska vänner! Å hela den finska delegationens vägnar och som Nordiska rådets president önskar jag er hjärtligt välkomna till Helsingfors och till vårt riksdagshus.

År 1952, för jämnt 70 år sedan, togs beslutet att etablera ett nordiskt parlamentariskt samarbete - en idé som hade varit under diskussion redan före kriget. Den centrala initiativtagaren var den tidigare danske statsministern Hans Hedtoft, som också var rådets första president. I sitt öppningstal på Nordiska rådets första session underströk han det historiska faktum att det nu fanns ett nordiskt forum för att rådslå om gemensamma ärenden. Samtidigt konstaterade han att Nordiska rådet på många sätt är en naturlig fortsättning på det nordiska samarbete som redan funnits under århundraden.

Nu, 70 år senare, kan vi konstatera att samarbetet har burit frukt. Norden framstår som en föregångare, och de nordiska länderna ligger i täten när det gäller olika välfärds- och lyckoindikatorer. Norden var som region först i världen med att förverkliga omfattande integrationsprojekt såsom passfrihet, gemensam arbetsmarknad, socialskyddsavtal och kommunal rösträtt. Den nordiska välfärdsmodellen har möjliggjort samhällen baserade på jämställdhet och lika möjligheter för alla. På grund av de nordiska ländernas olika säkerhetspolitiska val var utrikespolitiken länge ett tabu i rådets diskussioner. Men efter slutet av det kalla kriget har utrikes- och säkerhetspolitik varit ett centralt ämne i rådets arbete.

Vi i Norden har arbetat för en världsordning som grundar sig på samarbete, tillit, respekt för internationell lag, mänskliga rättigheter och avstående från användning av militärt våld. Rysslands oprovocerade och grymma attack mot Ukraina har utmanat vår vision om en fredfull och rättvis världsordning. Nordiska rådet har flera gånger i de mest kraftfulla ordalag fördömt Rysslands brutala, olagliga och oprovocerade invasion av Ukraina.

Temat på Nordiska rådets temasession i mars i år var kriget i Ukraina. Ukrainas ambassadör i Danmark talade till rådets medlemmar. I september höll Nordiska rådet ett toppmöte med våra baltiska kollegor där vi bjöd med ukrainska parlamentariker samt representanter för de ryska och vitryska demokratiska oppositionskrafterna. Många sade efteråt att mötet var det bästa de någonsin deltagit på i Nordiska rådets regi.

Idag samlas vi här för att diskutera vårt framtida samarbete som till stor grad definieras av globala händelser och fenomen. Vår vision för hur världen tillsammans med fredliga medel borde hantera de gemensamma utmaningar som hela mänskligheten måste bemöta har inte varit felaktig. Tvärtom, i dagens situation är det ännu viktigare att arbeta för att återupprätta en världsordning som utesluter krig, brott mot mänskliga rättigheter och fortsatt ohållbar förstöring av vår gemensamma miljö.

Som det ser ut nu är snart samtliga nordiska länder medlemmar av samma säkerhetsallians, Nato. Detta kommer troligen inte att leda till någon större förändring för det nordiska samarbetet. Jag utgår från att Norden fortsätter sitt arbete för nedrustning och mot massförintelsevapen som en kärnvapenfri region. De stora och till och med existentiella frågor vi måste ta itu med gäller krig och fred, hur får vi slut på kriget mot Ukraina och i andra regioner i världen utan att det leder till ett kärnvapenkrig.

Massförintelsevapen är inte det enda existentiella hot vi har framför oss. Klimatförändringen och förlusten av biodiversitet fortgår hela tiden, utan att vänta på att vi ska sluta använda vapen mot andra människor.

Ärade statsministrar och parlamentariker! I vårt ordförandeskapsprogram efterlyste vi en diskussion om det nordiska samarbetets framtid. Det gångna året påminner oss om hur svårt det är att förutspå framtiden, även för det

nordiska samarbetet. Just därför är det viktigt att vi för en diskussion om hur vårt samarbete kan bli mer effektivt och strategiskt.

När jag första gången blev medlem i Nordiska rådet år 1970 utgjorde Nordiska rådet ett av de få internationella samarbetsforum som parlamentariker kunde gå med i. Platserna i Nordiska rådet var därför mycket eftertraktade. Nuförtiden är situationen en annan - parlamentariker jonglerar med en rad olika internationella engagemang, bland vilka Nordiska rådet inte alltid hör till de mest prioriterade.

Det nordiska samarbetet åtnjuter brett stöd bland såväl medborgare, företag, civilsamhälle och politiker. Till vilken grad lever våra institutioner upp till efterfrågan på nordiskt samarbete?

Ur parlamentarisk synvinkel vore det viktigt att de nordiska parlamentensutskotten i högre grad var engagerade i dialog med varandra. Nordiska rådet kan bidra som en initiativtagare, men vår närvaro är inte nödvändig på dessa sammankomster. Vi vill fördjupa samarbetet mellan Nordiska rådet, Nordiska ministerrådet och de nordiska regeringarna. Nordiska rådet måste i framtiden vara ett forum där parlamentariker kan förverkliga sina politiska målsättningar och åstadkomma förändring på nordisk nivå. Vårt arbete bör vara relevant och målinriktat.

Hans Hedtoft avslutade sitt tal på Nordiska rådets första session med att uttrycka sitt innerliga hopp om att Nordiska rådet i framtiden bidrar till nordbornas lycka och välfärd, att rådet stärker samarbetet i Norden och att det bidrar till att de nordiska länderna tillsammans gör en insats för de stora problem som utmanar vår kontinent och jord.

70 år senare underskriver jag denna vision fullständigt. Även jag hoppas att Nordiska rådet i framtiden ska kunnagöra precis dessa saker: välfärd för nordbor, stärka det nordiska samarbetet och bidra till en gemensam insats inför globala utmaningar.

Härmed öppnar jag toppmötet om det nordiska samarbetets framtid på

Nordiska rådets 74:e session, och jag uppmanar till ambitiösa visioner och högtsträvande förslag.

Information

Speech number

2

Speech type

Hovedindlæg

Person

[Erkki Tuomioja](#)

Speaker role

Den Socialdemokratiske Gruppe

Speech statuses

Waiting for transcription

Date

01.11.22 14:39